

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția. Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.

Epistolele nefrancate se refușă. Articollu nepublicat nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Destituirea protopopului Nicolae Măneguțiu.

După cele publicate în o parte a ziaristicele noastre, dar' mai ales în ziarele străine în mod tendențios de a seduce opiniunea publică, publicul nostru va fi așteptat de bună seamă să afle și din jurnalul acesta, ori din alt isvor autentic adevărata stare a lucrului; și dacă noi am întârziat cu informațiunile noastre esacte și autentice, cauza își află explicarea în împrejurarea, că destituirea protopopului a înaintat protest contra decisului consistoriului arhidieceșan la consistoriul metropolitan, care întrunindu-se în zilele trecute, am creșut ca cu o cale să putem comunica și veridictul acestui for suprem bisericesc.

Mai înainte de toate onoratul public să ție la cunoștință că N. Măneguțiu a fost destituit în virtutea unui proces disciplinar pus în virtutea contra lui înainte de acesta cu cinci ani, și aserțiunea, că consistoriul arhidieceșan a comis act de răsunare contra protopopului Măneguțiu pentru broșura-pamflet publicată în luna lui Iuliu este neadeverată, precum se va vedea din cele ce urmează.

Arhivul consistorial este deplină dovadă, că încă în anul 1886 fiind paroh în Poiana-Sibiului, Măneguțiu a fost suspins de la oficiu pentru lucruri pe cari, om ce se respectă, nu le poate pune pe hârtie, ear' publicarea acestor lucruri s'ar pute face numai dacă am fi constrinși. Decisul acesta de suspensiune s'a adus sub presiunea actualului Episcop al Caransebeșului, pe atunci vicariu arhidieceșan, Nicolae Popea. Simulând îndreptare câțiva ani, în mare lipsă de alți concurenți a fost instituit administrator protopopesc în Murș-Oșorheiu. Înainte de a eși din parohie a stors de la colegii sei parochi din Poiana niște înscrisuri prin cari a intenționat a-și asigura pe lângă venitele din Murș-Oșorheiu și cele din Poiana. Din transacția aceasta nepermisă s'a născut întră el și parochii sedus proces, care s'a terminat numai anii trecuți la Curia regescă în favorul parochilor năpăstuiți, fiind el respins cu pretensiunea sa, dar' cauzând sormanilor parochi cu copii la școală, spese enorme. Acest act rușinos și condamnabil numai un Măneguțiu a fost în stare să-l facă. Despre abuzurile săvârșite de el cu ocaziunea alegerii de protopop, ajunse la cunoștință numai după întărire, deocamdată amintim numai procesul despre suma de 500 fl. dată, precum se zice, ca remunerație unui bărbat cu influință la alegere, pentru care sumă mai târziu Măneguțiu a făcut proces.

Ajuns protopop năpăstuiți lui principală se vede a fi fost să-și facă avere, spre care scop s'a virit și agent al Albinei. În jos tiranul cel mai neimpăcat, dovadă arătarea credincioșilor din Murș-Sângiorgiu, cari s'au plâns că cu revolvă în mână i-a alungat din curtea parochială, când acestia au cerut admierea parochiilor lor la funcție în sus față cu unii lingușitori, față cu alții impertinent.

Pus în cercetare disciplinară pentru abuzuri grave și malversațiuni de bani publici, încă în ședința plenară

din August 1897, sub presiunea repozitului metropolit Miron, s'a decretat suspensiunea lui de la oficiu. Acea sentență atunci nu s'a executat, parte din cauză că asupra lui Măneguțiu intraseră, parte întrau acușțiuni nouă, cari iarăși trebuiau cercetate, parte pentru că în urma admonierilor ce se dedeau de la locul competent, la consistoriu erau și oameni d'aceia, cari mai sperau îndreptarea lui. Se vede însă că și la Măneguțiu s'a adevărit proverbul: „lupul își schimbă părul, dar' nu și năravul“.

Arătările contra lui despre abuzurile ce le săvârșea în nefericitul tract al M. Oșorheului devenind tot mai dese, consistoriul înainte cu trei ani, — ear' nu cum se zice, după apariția pamfletului, — pe timpul vacanței scaunului arhidieceșan, a reluat firul procesului lui disciplinar de la 1897.

De la publicarea sentenței și până astăzi au mai intrat vreo 30 de arătări pentru înstrăinări de bani publici, pentru jurăminte strimbe și pentru alte fărădelegi, cari nu se pot spune.

Procesul s'a purtat după toate formele, făcându-se mai întâi cercetările de lipsă la fața locului, și constatându-se mulțime de abuzuri, brutalități și malversațiuni, pe baza acestora fiscalul consistorial a făcut acuș, Măneguțiu răspunsul, cea replica, acesta duplica, până ce a urmat sentența de destituire din Iunie a. c. lăsându-i-se dreptul de apelațiune extra dominium la consistoriul metropolitan, de care s'a și folosit prin protestul înaintat.

Dovada cea mai eclatantă despre vinovăția lui și despre purcederea corectă a consistoriului arhidieceșan e și faptul, că supremul nostru for metropolitan, constător în majoritate din membrii din dieceșele sufragane, a Aradului și a Caransebeșului, în frunte cu Prea Sfințitul Domn Episcop Nicolae Popea, în unanimitate a respins protestul.

Din toate câte s'au scris în această odiosă chestiune unicul adevăr e numai faptul, că la luarea oficiului de la el, exmișii consistoriali au fost siliți a se folosi de asistența organelor civile, însă și acesta numai din motivul că Măneguțiu la publicarea sentenței a declarat categoric că el nu cunoșce consistoriu, și nici un fel de autoritate bisericească, și nici nu se supune aceleia.

Chiar și numai aceste câteva momente ne arată pe omul păcătos și decăzut, omul orgolios, fără inimă, fără suflet, pe care biserica l'a adăpostit la sinul ei, și l'a ridicat la treapta înaltă și distinsă.

Dar' factica lui vinovăție ni-o arată și propria lui recunoștință. Ca să scape adecă de procesele criminale el însuși a cerut prin avocatul său, Dr. Sebess din M.-Vásárhely, ca să-idee consistoriul voie să restituie toți banii oficiosi înstrăinați prin el.

Cu toate acestea este de mirat, că acel Măneguțiu, care în pamfletul său insulta nu numai persoane, ci însăși biserica sa, cum n'a insultat-o nimenea de când există; e de mirat, cum același Măneguțiu mai cercă a se susține chiar cu puterea, și prin proteste la Metropole, într'o biserică atât de grav insultată prin el însuși. Dar' și mai de mirat e ingratitudea acelui om față de biserica sa, care l'a

creșcut cu prescură, și căreia la primirea darului i a jurat credință și subordinațiune până la moarte.

Deci nu răsunarea, ci pedepsa meritată l'a ajuns pe acest nefericit om, și sperăm că superioritatea bisericească nu se va opri aici, ci îl va ști înfrâna și pentru pamfletul cu care a insultat biserica și autoritățile ei, și mai ales blasfemiând pe unul din cei mai venerați și mai aprigi apărători ai bisericii noastre, pe stul ierarh Nicolae, intitulându-și pamfletul de almanah cu numele acestui sfânt.

Iată starea faptică a acestei odiose chestiuni, provocată de faptele păcătoase ale lui Măneguțiu, și carea numai cu vedită rea intenție de a lovi și mai tare în biserică s'a susținut și de unii binevoitori ai lui de acuma, și anume de aceia, cari încă în anul 1894 au purtat în ziarul „Tribuna“, — preste care pe atunci ei erau stăpâni, — violentă campanie în contra protopresbiterului Măneguțiu. Dintr'alți mulți articoli publicați contra lui amintim unul intitulat „un protopop nevrédnic“ în care Măneguțiu e descris în modul cel mai josnic. Aici s'ar potrive vechiul proverb popular „spune-mi cu cine te însoțesci, ca să-ți spun cine ești“. Din acestea ori-cine poate vedea, că încă mai de mult starea psihică a lui Măneguțiu era îngrijitoare. Dovadă despre acesta e chiar și împrejurarea, că la adunarea generală a Asociațiunii din 1895 ținută la Blaj, de unde sunt eschise cestiunile confesionale, a făcut bizara propunere, ca să trecă toți uniții de la biserica lor la biserica noastră, fiind acesta mai bună de cât a lor, ear' acum în pamfletul său cunoscut afirmă contrariul, că adecă în biserica noastră nu ar fi nimica bun, lucru ce ar pute proveni numai de la un candidat pentru casa alienaților.

Am mai pute aminti și alte multe casuri, din cari publicul să se convingă și mai bine de starea lui psihică și morală. Ne restrângem de astădată încă la faptul că institutul „Albina“, al cărei agent și bărbat de încredere a fost, observându-i purtarea abisivă, încă înainte cu 2—3 ani l'a lipsit de încrederea și de dreptul de agentură.

Pactul. Vineri au sosit la Budapesta ministrii austriaci, însoțiți de referenții lor, pentru a continua desbaterile cu colegii lor din Ungaria în chestia pactului. Au ținut consultări de la orele 9 dimineața, până târziu noaptea, cari s'au continuat și Sâmbătă, ziua întrăgă, fără a fi putut termina întreg materialul pe care aveau să-l discute. S'au ocupat și de astădată cu tarifa autonomă vamală. Se vede că lucrurile nu merg tocmai bine, pentru că „Pester Lloyd“, organ guvernamental, serie un articol tânguiitoriu, aruncând vina pe guvernul din Austria, care e prea pretensiv față cu Ungaria. De altcum și ziarul „Neues Wiener Abendblatt“ ne dă să înțelegem, că chestia pactului e încă tot departe de rezolvare, ba ne spune clar, că nu e eschisă posibilitatea, ca pertractările în chestia pactului să se întrerupă. Ceea-ce însemnează, că puțină speranță este de a ajunge guvernele la perfectă înțelegere. Dar' dacă vor trebui să ajungă?? Tratările se continuă săptămâna aceasta în Viena.

De ce nu se ține congresul studențesc?

Un ziaru guvernamental, „Budapesti Napló“, e în măsură a ne pute spune, că unul din motivele (va se zice, sunt mai multe), cari au determinat stăruirea normative să stăruie, ca congresul studențesc, convocat pe finea lunii Septembrie la Budapesta, să nu se țină, e acela, că studenții din Italia aveau intențiunea, ca cu biletele de liber parcurs, primite de la guvernul ungar, să mergă la București, și acolo, cu studenții români împreună să demonstreze în favorul unității latine, natural, că nu lăudând și preamărind pe Unguri.

Bun! Dar' am voi să cunoșcem și celelalte motive, pentru că numitul ziaru ne spune că mai are, și poate „se serviască“ cu ele. S'audim!

Impăratul Vilhelm în Posen.

S'a ținut de cuvânt împăratul Vilhelm al Germaniei și a făcut vizită împărătească supușilor sei de limbă polonă din Posen.

Marți a sosit părechia imperială și principele moștenitor de tron în Posen, făcându-li-se primire frumoasă. Impăratul a intrat în oraș călare.

La porta „Berlin“ i-au eșit spre întâmpinare autoritățile orașului.

Primarul Wittig a adresat, părechii imperiale o vorbire, în care a zis, că sunt tocmai o sută de ani, de când regele Wihelm Frideric III. și regina Luiza au intrat în Posen.

Apoi a adăugat: „Numai în umbra drapelului imperiului și numai sub stăpânirea prusiană poate să înflorască orașul Posen și, din totă inima fac votul: „Sunt prusian și voi rămân prusian“.

Impăratul a mulțămît.

În ziua următoare a fost mare paradă militară, la care a asistat și împărătesa, împăratul a împărțit drapele nouă comandanților de trupe.

În urma invitării împăratului, a sosit la Posen încă Marți seara guvernatorul Varșoviei, Certkov, și comandantul regimentului „Frideric Wilhelm III.“ din Petersburg, însoțit de 16 oficeri.

La prânzul de gală împăratul Vilhelm a ridicat un toast pentru Țarul Nicolae, ear' comandantul corpului V, generalul de Stülpnagel, pentru împăratul Germaniei.

Orașul a fost seara frumos iluminat.

Impăratul a conferit generalului Certkov, guvernatorul Varșoviei, ordinul „Vulturul negru“, ear' generalului rus Becker, ordinul regal al „Coronei“ de cl. II.

Înainte de prânz Impăratul a primit pe generalul Certkov și pe oficerii rusești în audiență. Impăratul și-a exprimat bucuria de a vedea pe oficerii ruși asistând la parada trupelor germane. Prezența oficerilor ruși, a adăugat împăratul, este o probă de vechea fraternitate de arme și de prietinie credincioasă întră cele două monarhii.

Impăratul a primit apoi pe reprezentanții provinciei Posen, cărora li-a mulțămît pentru primirea patriotică ce i-s'a făcut de către populațiune, exprimându-și în același timp părerea sa de rău de faptul, că o parte din supușii sei, cari nu sunt de naționalitate germană, se acomodează cu greu condițiunilor de trăiu prusiene.

Acosta nemulțămire, a zis împăratul, se datorește duor mari erori: minciunei, după care religiunea catolică ar fi atinsă într'un chip ore-care, și în al doilea rând în sinuațiune, după care tradițiunile țerei n'ar fi respectate de autorități.

„Este natural, a adăugat împăratul, ca funcționarii statului să execute ordinele împăratului lor în sensul direcțiunii politice date statului. Nu pot să admit astăzi în Prusia de cât prusienii și datorința mea este de a veghia, ca această provincie să rămână indisolubil legată regatului prusian; am datorința de a veghia, ca ea să rămână prusiană și provincie germană credincioasă“.

Pentru catedrală.

Orăștie, 24 August v.

Onorabilă Redecțiune! La colecta preoților din tractul Orăștiei pentru zidirea bisericii catedrale ortodoxe române din Sibiu, deschisă în urma pastoraliei înaltpreasfințitului Domn arhiepiscop și Metropolit Ioan Metianu sub Nr. 8402 pres. a. c., s'au subscris următoarele oferte: Vasile Domșa, protopresbiter, Orăștie, 40 cor.; Nicolae Suciu, Balomir 140 cor.; Ioan Trifon, Beriu 40 cor.; Eftimie Costescu, Boiu 30 cor.; Ioan Olariu, Bucium 40 cor.; Ioan Popovici, Gelmar 15 cor.; Petru Popovici, Pischinți 10 cor.; Adam Basarab, Romos 15 cor.; Elie Popovici, Sibiu 50 cor.; Simion Săcărea, Sibot 10 cor.; Nicolae Terhetea, Tămășasa 15 cor.; Zaharie Tilcea, Vaideiu 15 cor.; Daniil Păcurariu, Vinerea 50 cor.; Ioan Botean, Bintiș 40 cor.; Petru Lula, Bobelna 30 cor. Total de la 15 parochi suma oferită de 540 cor., se va subșterne de la fie-care paroch de odată cu ofertele adunate din parochie direct casei consistoriale.

Colecta începută stă încă deschisă 15 zile spre a se completa și cu ofertele celorlalți preoți din tract, cari nu s'au prezentat încă.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Chestiuni bisericesci.

— Păharul de vin la cununie. —

Chestia aceasta o trată „Cuvântul Adevărului“ din Rimnic-Vilcea, în numărul din urmă. Fiind chestia de interes și pentru preoții noștri, credem că le facem bun serviciu reproducând articolul în întregime, după cum urmează:

„Vechea practică bisericească este, ca într'un anumit timp să se dea mirilor la cununie să guste puțin vin din unul și același păhar. Nu știm însă cum și prin ce împrejurări s'a introdus obiceiul prin unele locuri de a se întrebuița în acest scop 2 păhare, unul pentru mire și altul pentru mirăsă.

Bănuim însă că acesta este o urmare a așa zisei civilizațiuni, care nu permite de a bea doi din același păhar, sau poate la mijloc să fie și ore-cari considerațiuni igienice.

Ori-cum ar fi, acest obicei nou denotă o înțelegere greșită a însemnătății simbolice pe care o are actul gustării vinului în timpul cununiei.

De și chestiunea aceasta nu e atât de gravă și de natură a atinge credința noastră, totuși, în interesul uniformizării practicei bisericesci credem să spunem câteva cuvinte asupra ei.

Ceremonialul cununiei bisericesci nu este numai o simplă înșirare de rugăciuni, ci și o întocmire de acte, cari pe lângă rugăciunile ce se cetesc dau acestei taine suflor și viață, făcând-o, așa zicând, vizibilă și pipăibilă pentru cei ce o primesc. De la cel mai mic act până la cea mai importantă rugăciune din timpul cununiei, nimic nu e fără rost și fără însemnătate, ci totul e întocmit așa fel, ca cei ce se însoțesc să vadă cu ochii sufletesci și trupesci harul ce se lucrăză întru dinșii prin taina căsătoriei. Prin urmare nimic nu e așa ușor de schimbat din ceea ce bărbații bisericesci din vechime au așezat, fără a nu se aduce o ore-care știrbire sau vătămare însemnătății tainice a ceremoniei.

Păharul de vin e tot atât de semnificativ ca și luminările ce se țin de nași la cununie, ca și inelele, cununile, încunjurarea tetrapodului, etc. etc., ba încă și timpul când trebuie să se săvârșă taina nunții nu este lipsit de însemnătate, de-și de aceasta astăzi aproape nu se mai ține seamă, nu numai la orașe, unde sentimentul religios este mai scăzut, și unde ora cununiei se fieceză după ora plecării trenului din gară, ci și la sate, unde mirii nu se grăbesc să plece nicăieri în voiajul de nuntă.

Și cât de tainice erau căsătoriile de odinioară și cât har și binecuvântare dumnezească se vărsa pe capetele mirilor, cari mai înainte de cununie așteptau în biserică stăruirea liturgiei și după cununie se învredniceau și de taina împărtășirii, ni-o spun bătrânii!

Dar să revenim earăși la chestiune.

Prin actul căsătoriei ambii soți formând un singur trup, evident că trebuie să ducă o viață comună, bucurându-se împreună de bunătățile ce le capătă de la Dumnezeu și earăși împreună luând parte egală la durerile ce li se ivesc în curgerea vieții lor. Participarea în egală măsură a ambilor soți la plăcerile și necazurile vieții se reprezintă în mod simbolic prin gustarea din unul și același păhar de vin la cununie, închipuind păharul unității vieții conjugale, ear' conținutul — bucuriile și durerile.

De aci reiese deci, că mirii trebuie să bea dintr'un păhar comun, ca cum ar lua angajament în fața altariului, că de atunci înainte fiind uniți cu legătura conjugală, aceeași sorte le va fi comună și nu va rămâne unul străin de suferințele celuilalt, nici de bunătățile vieții nu se va îndulci numai unul singur.

Prin urmare, de unde obiceiul de a se întrebuița la această ocaziune două păhare? Acesta ar simboliza mai curând neparticiparea unuia din soți la soarta celuilalt, ceea-ce nu reiese din rațiunea căsătoriei.

După Sf. Simion al Tesalonicului, păhăru de vin la cununie ar fi având și altă însemnătate, și anume; el ține locul păharului cu sf. cuminăcătura, de care mirii ar

trebui să se facă vrednici în timpul cununiei lor, și după cum era chiar în timpurile mai vechi. Cum însă nu toți sunt vrednici de cuminăcătura cu sf. taine, acestora li-se dă în loc de trupul și sângele D-lui numa din păharul cel de obște, spre ore-care sfîntire, împărtășire și unire întru binecuvîntarea lui D-zeu.

Unul și același fiind păharul din care se cuminăcă mirii cu sf. taine, tot un singur păhar trebuie să fie și cel de obște, ce li-se dă spre unire, în loc de sf. taine, după cum și amintesc rugăciunea de binecuvîntare a acelu păhar, unde se zice: „Dumnezeule... și acest păhar comun, cari l'ai dat celor-ce se unesc prin unirea nunții, bine-cuvîntă-l...“ (ear' nu: aceste pahare bine-cuvîntă-le).

Așa fiind lucrul, găsim ca rău și fără cale se caută a se trece peste practica veche bisericească introducându-se obiceiuri nou, din cine știe ce considerațiuni, și că preoții ar trebui să pună observarea regulilor bisericesci mai presus de ori-ce considerațiuni lumești, mai ales când prin această se strică sensul și însemnătatea actelor și ceremoniilor sfînte.

Averea sau proprietatea.

de M. N. Pacu.

În strînsă legătură cu datorințele către corp este averea sau proprietatea. Ea constă în acele bunuri, mai ales materiale, asupra cărora omul are facultatea de întrebuițare, folosință și înstrăinare, negreșit sub îngrădirile cerute de binele comun și prevădute în legi.

De-și virtutea se poate săvârși și mîntuirea se poate realiza și fără avere materială, totuși nu 'i mai puțin adevărat, că și aceasta e de folos, ba chiar necesară omului, fie pentru procurarea mîncării, îmbrăcămîntei și locuinței, fie chiar pentru înlesnirea propășirii intelectuale-morale. Asigurarea mijloacelor de traiu prin avere nu puțin contribuie la susținerea și întărirea libertății omenești și a corectitudinii în viață; din contră, miseria adese-ori încovoe pe om, îl înjosesc și 'l împinge la fără-de-legi. Datorința apoi d'a ajuta pe cei lipsiți și în genere d'a face acte de caritate îndemna pe om să agonisească și să posedeze avere.

Iată de ce Sf. Scriptură e plină de învățăminte privitoare la stringerea, păstrarea și întrebuițarea averei. Astfel, de la creațiune chiar, omul a fost destinat să stăpîniască peștii mării, pasările cerului, dobitocele și tot pămîntul și toate vietățile cele ce se tîrîsc pe pămînt, ear' ap. Pavel zice: „să se ostenească (omul) lucrînd binele cu mîinile sale, ca să aibă de dat și celui în lipsă“. Parabola talanților are ca scop d'asemenea să laude pe cei ce înmulțesc prin muncă onestă avutul lor, și să osîndască pe cei ce 'l risipesc sau din lenevie nu caută a 'l spori.

Într'un cuvînt, Mora'a Creștină, de-și consideră averea pămîntescă (proprietatea) mai mult ca un drept de folosință, ear' pe deținătorii ei ca pe niște economi și reprezentanți ai lui Dumnezeu, singurul a totțiitor și

stăpîn absolut al celor vîdute și al celor nevîdute, totuși justifică posedarea ei de către creștini, sfătîind numai a o câștiga cu sudoarea frunții, a o întrebuița ca mijloc de mîntuire, a nu se bizui într'însa nici a-și lipi inima de ea cu împătîmire. Ori de câte-ori ar fi ispitit cineva să rostiască cuvintele bogatului neînțelept din Evanghelie: „suflete, ai multe bunuri strînse pentru mulți ani, mîncă, bea și te veselește“, să-și aducă aminte cu înfiorare de răspunsul lui Dumnezeu: „nebune, într'această noapte sufletul tău va fi cerut de la tine, atunci cele ce ai gătit ale cui vor fi?“

Să aibă creștinul aceeași privire asupra averei, pe care au avut-o dreptul Iov, Tovie și toți omenii plăcuți lui Dumnezeu și filantropi, căci „nimic nu am adus în lume și este vderat că nici nu putem scote ceva din ea“, după cum zice apostolul ginților.

Ca mijloce legitime pentru agonisirea averei Morala Creștină nu recomandă de cât două: *munca și economia*. Munca este cătimea de energie, ce desfășură omul spre a face productive în folosul său puterile firei de Dumnezeu create. Ear' economia face, ca produsul muncii să nu fie cu totul consumat în prezent, ci să se păstreze o parte și pentru viitor, fie pentru a preîntîmpina lipsa vieții atunci când nu va mai pute munci din cauza bătrîneții sau a infirmităților, fie în scopul de-a întrebuița produsul acumulat (capitalul) în opere de binefacere pentru semenii săi și de progres pentru toți.

Munca servește nu numai la înavățire; ea este încă prea folositoare sănătății și constituie o pîrghie puternică pentru înălțarea morală a omului. Muncitorul e totdeauna și mai robust, și mai onest, și mai drept, și mai demn; trîndavul din contră. Și când munca este îmbinată și cu economia, atunci barca vieții omenești se conduce mai bine și mai cu siguranță.

Cuvîntul lui Dumnezeu de la început a ordonat omului ca „întru sudoarea feței să-și câștige hrana“, și 'l îndemna a lua exemplu de hărnicie și prevedere de la furnică și albină. Marele apostol Pavel, care era și meșteșugar (făcător de corturi), zice în această privință: „nimînu pînea nu am mîncat gratis (degeaba) (ci cu ostînelă și trudă ziua și noaptea lucrăm, ca să nu îngreunăm pe cineva dintră voi.“

Resultă deci de aceea, că ori-ce câștig nemuncit, cum e acela din jocurile de noroc și din cerșetoria nejustificată, este rău vîdut în creștinism. Cu atât mai mult, când e vorba de câștiguri ilicite provenite din furt, răpire înșelătorie, etc.

Cât despre risipă, ea duce totdeauna la miserie și decădere; probă parabola fiului risipitor, din Evanghelie.

NOUȚĂȚI

De la Asociațiune. Membrii comitetului central al Asociațiunii au ținut Vineri în 5 Septembrie n. 1902, o conferință, în care au stabilit timpul plecării lor la adunarea generală care se va ține în Oravița la 14 și 15

FOIȘORĂ

Rîsul.

(Urmare).

Cineva nu rîde de loc când e singur. Și această lipsă de rîs este în parte ceea-ce face singurătatea așa de penibilă. „N'am gusta ceea-ce este comic, dacă ne-am simți izolați“, zice dl Henri Bergson într'un studiu remarcabil asupra rîsului, al cărui caracter „social“ ni-l explică cu finețe: „Se pare că rîsul are trebuință de un econ. Ascultați-l bine, el nu este un sunet articulat, limpede, terminat, e ceva ce ar vrea să se prelungească repercutându-se din vecin în vecin... Pentru a înțelege rîsul, trebuie să 'l punem în mediul său natural, care este societatea, trebuie să 'i determinăm funcțiunea folositoare, care este o funcțiune socială“.

Ne adunăm, ca să rîdem împreună, și 'i inevitabil, ca felul de a rîde să se modifice după condițiunea, gradul de cultură al persoanelor astfel întrunite. În petrecerile populare sunt de ajuns niște sdravene palme sonore pentru a 'nveseli pe omeni. La casarmă un soldat dă un pumn țapăn vecinului său și

isbucnesc în rîs. Celalalt se 'ntorce, rîde tot așa de bucuros, îndată rîd zece, douăzeci, vîdîndu 'i că rîd. Este o gamă a risului, care corespunde cu gama nuanțelor sociale.

Rîsul se fabrică, se vinde și acesta-i o industrie ce are 'ntotdeauna trecere. Scopul acesta 'l au, de pildă, teatrele de comedie. Acestea sunt niște prăvălii unde se vinde rîsul. De asemenea necesitatea noastră de a rîde este exploatată în chip metodic de către acei scriitori umoriști cari se proclamă de „autori veseli“ cum și de ziarele de caricatură, „ziare amuzante“ sau „de rîs“ și de cele stabilimente intitulate „nebulni...“ ori „veseli...“. Am deschis fabrici, uzine, magazine unde rîsul se debită ca un obiect de prima necesitate.

De ce și cum rîdem. — Ișvorele comicului.

Sunt, într'adevăr, casuri în cari rîsul se produce neapărat, priveliști ori cuvinte ce provoacă negreșit ilaritatea, mijloce de a te face să rîzi, de o precisiune aproape matematică.

Lista ar fi lungă. Ne vom mărgini să dăm câteva exemple semnificative, împrumutate în cea mai mare parte din cartea lui Bergson.

Iată mai întâi casuri, căror toți suntem zilnic martori, și cari ne prezintă rîsul

sub forma aproape rudimentară. Un om alergic pe stradă, face un pas fals, cade fără să-și facă rău: trecătorii încep să rîdă. Cineva crede că se aședă pe un scaun și cade lat: acesta ne face să rîdem. Unele urfciuni fizice ne fac să rîdem. Dacă bietul Cyrano de Bergerac era așa de des silit să-și ducă mîna la spadă, o făcea, ca să pedepsească pe impertinenții pe cari mărimea nasului său enorm, monumental, paradoxal, îi făcea să rîdă. Uneori o trăsură neproporționată ori discordantă dă unei figuri această 'nfățîșare de rîs, alteori un fel de grimasă în care se 'nchegă totă fisionomia. „Sunt figuri ce par ocupate să plîngă 'ntr'una, altele se rîdă, să fluere, să sufle vecinic într'o trompetă imaginară“.

Rîdem de quiproquo.

O persoană se înșală cu pălăria, și capul îi dispare sub pălăria vecinului său, pe care a luat-o, din nebagare de seamă. Ori mai mult, cineva crede a vorbi unui ministru plenipotențiar, și se adresază unui acordor de pian; iată quiproquo-ul. El consistă în a lua o persoană sau un lucru drept altul. Acesta-i unul din mijlocele de cari scriitorii comici s'au folosit mai mult. Într'o scenă faimosă din *Avarul*, Harpagon impută lui Valeriu furtul ce i-a săvârșit, și Valeriu se re-

cunoșce vinovat: dar Valeriu a furat pe fiica lui Harpagon, ear' acesta se plînge că și-a pierdut caseta: când unul vorbește de fată, celalalt se gîndește la casetă.

Valeriu. — Ardeam de dorul ei cu flacăra cea mai curată și respectuoasă.

Harpagon. — Ardea-i de dorul casetei mele!

Valeriu. — Ași prefera mai bine să mor, de cât s'o fac să 'ntrevădă vr'un gînd ofensător: e prea 'ntelptă și prea onestă pentru asta.

Harpagon. — Caseta mea prea onestă!

Valeriu. — Tote dorințele mele s'au mărginit a mă bucura de vederea ei; și nimic criminal n'a profana pasiunea ce frumosi ei ochi mi-au inspirat.

Harpagon. — Frumosi ochi ai casetei mele!

Acest quiproquo al fetei și al casetei e modelul după care au fost copiate mii de scene comice. Un gen special, vodevilul, trăese aproape exclusiv din quiproquo; și, dacă nu e vodevil fără quiproquo, se poate zice că, invers, e un număr însemnat de vodeviluri a căror unică nostimadă constă în quiproquo.

Va urma).

Septembrie a. c. Membrii comitetului central vor pleca din Sibiu Vineri, la 12 Sept. a. c., cu trenul de dimineață și vor sosi seara la Timișoara. Aici vor sta peste noapte și vor pleca apoi Sâmbătă dimineață la orele 6 spre Oravița, unde vor sosi la orele 11 a. m. sub conducerea presidentului Asociațiunii, Dr. *Alecsandru Mocsonyi*, și însoțiți de delegații despărțimentelor cari vor fi reprezentate la adunarea generală.

Director al filialei „Albina”. Directorul filialei din Brașov al institutului de credit și economii „Albina”, *Nicolae Petra-Petrescu*, cu 1 Ianuarie 1903 fiind trecut la pensie, direcțiunea Albinei a numit director al filialei pe Dr. *Nicolae Vecerde*, secretarul institutului. Tot-odată, pentru serviciile prestate timp de peste 30 de ani, a exprimat dlui Petrescu mulțumită și recunoștință.

Peregrinagiu la mănăstirea Hodoș-Bodrog. Din prilejul sîntei sîrbători „*Adormirea Născătoarei de Dumnezeu*” mulțime de credincioși din părțile bănățene și ungurene au făcut peregrinagiu la mănăstirea gr. or. română Hodoș-Bodrog, conduși de preoții și învățătorii lor. Ajunși la mănăstire au fost întâmpinați de Preacuvioșia Sa archimandritul Augustin Hamza, cu frumoase vorbiri de bun-sos. Dimineața la 7 ore s'a început utrenia, împreună cu rugăciuni pentru bolnavi, maslu și în urmă sf. liturgie, la finea căreia peregrinii, cari se mărturisiseră înainte de serviciul divin, s'au cuminecat. După aceea s'a oficiat la mormântul episcopului *Goldiș* parastas, servit de peregrinii din Banat-Comloș. Atât la parastas, cât și la utrenie și liturgie a oficiat părintele archimandrit Hamza, asistat de ieromonahii mănăstirii și de câțiva preoți peregrini. Cântările liturgice le-a cântat corul de băieți al școlii din Banat-Comloș, condus de învățătorul I. Vuia. După serviciul parastasilui archimandritul a ținut credincioșilor o frumoasă predică, laudând pietatea comloșenilor și îndemnând pe toți la venerarea așezămintelor noastre bisericesti și a mai marilor bisericești. S'era s'a oficiat vecernie, împreună cu pri veghiare și înecjurarea mănăstirii, ear' a doua zi, după ascultarea liturgiei și luarea prânzului peregrinii au plecat spre casă.

Advocat nou. Domnul Dr. *Toma Cornea* și-a deschis cu 1 Septembrie n. cancelarie advocatuală în Sighișoara.

Biblia grecescă. Se știe ce violentă agitație a produs tentativa făcută acum câțiva timp de a se introduce în Grecia o traducere a Evangheliei în limba vulgară grecescă. Acum se scrie din Atena, că acea traducere va apărea totuși în broșură, și e datorită lui Phallis, al cărui nume este cunoscut cu prilejul conflictului între novatori și tradiționaliști. Ministrul de interne al Greciei, Triantaphylakos, a adresat tuturor autorităților o circulară, în care interzice cu severitate introducerea în Grecia a vreunei traduceri ore-cari, a Evangheliei, în limba vulgară grecescă.

† Rudolf Virchow. Vineri (5 Septembrie st. n.) la 2 ore după amiază a răposat în Berlin profesorul de medicină *Rudolf Virchow*, al cărui nume ocupă loc de frunte în analele științei medicale. Din generațiunea actuală nici unul nu se poate măsura cu Virchow în privința meritelor câștigate pe terenul scrutarilor medicale și pe al succesorilor acestor scrutări. Rokitanaky, renumitul profesor de medicină la universitatea din Viena, Lombroso, Koch, și alți fruntași ai științei medicale au trebuit să capituleze în fața criticeii lui Virchow asupra teoriilor lor. R. Virchow s'a născut în 1821 în Schivelbein (Pomerania) din părinți bogați. Nu s'a dedicat carierei medicale pentru traiu, ci din curată iubire a științei. Avea i-a și făcut posibil să cerceteze, să scruteze și să caute — adevărul, și în scopul acestor cercetări nu cruța nici cheltuieli nici oboseli. În 1848, din încredințarea ministrului de culte a cutreerat întreaga Silezia-superioară spre a studia *febra tifoidă*, ce grăsea în mod epidemic în numita provincie; în 1859, chemat de guvernul norvegian a petrecut mult timp pe litoralul vestic al Norvegiei, pentru a studia *lepra*, etc. În Octombrie 1901 și-a serbat jubileul de 80 ani ai etății, cu care ocaziune savanții tuturor statelor europene, și chiar și de peste mări i-au făcut cele mai elogiase omagii. În timpul din urmă fusese bolnav greu, la băile din Harzburg. Săptămăna penultimă i-se făcuse așa de bine, că a mers a casă la Berlin. Acolo însă s'a bolnăvit de nou, ear' Vineri mörtea l'a scăpat de toate suferințele. Virchow a luat parte activă și în viața politică; în dieta imperială a Germaniei era mare apărător al ideilor liberale și contrar al lui *Bismarck*, cu care nu odată a avut lupte parlamentare crâncene. În apărarea liberalismului nu se tinea să facă opoziție nici chiar împăratului. Era omul adevărului și unica autoritate pentru el era — adevărul.

Demonstrațiuni patriotice. Ziarelor magiare li-se raportează, că patrioții din Bichiș-Ciaba au spart ferestile de la locuința preotului Victor Popovici, din cauză că Sfinția Sa estradă în limba română estrasele matriculare. — Semn de cultură ungurească!

Post de medic. Cu termin până la 10 Octombrie st. n. e publicat concurs la postul de medic cercual cu sediul în *Cacova* (pre-tura Oraviței în comitatul Caraș-Severin). Dotație: 1600 corone salariu, 400 cor. pașal de călătorie și taxele statutare pentru cercetarea bolnavilor. Cererile sunt a se trimite protopretorului Motsidlovsky în Oravița-montană (Oraviczabánya).

Dar pentru biserica gr.-or. din Deva. În scopul renovării bisericii gr.-or. din Deva au contribuit următorii: Ioan Papiu protopresbiter în Sibiu 200 cor., Dr. Eusebiu R. Roșca protosinel și dir. sem. în Sibiu 20 cor., Un mecenat 50 cor., O bancă 6 cor., Ioan Lazariciu profesor în Deva 10 corone, Dăma v. d. Maria Zarea în Deva 20 cor., Nicolae Stoichița proprietariu în Hunedóra 5 cor., Nicolae Dima proprietariu în Hunedóra 10 cor., Simion Chira proprietariu în Hunedóra 3 cor., Daniil Mușă proprietariu în Hunedóra 1 cor., Mihail Rimbaș proprietar, Nicolae Rimbaș jun. comerciant, Daniil Bicsa m. faur, Nicolae Popescu m. rotar, Nițiu Dima comerciant, toți din Hunedóra au contribuit câte 2 cor., George Oprea paroch în Hunedóra 3 cor., Constantin Dima subcomtabil în Hunedóra 1 cor., Buda Bela comerciant în Hunedóra 3 cor., Alexandru Dima al Evtuși proprietar în Hunedóra 3 cor., Alexandru Dima jun. proprietar în Hunedóra 2 cor., Dna v. d. Maria Muntean proprietară în Hunedóra 5 cor., George Dănilă primar în Hunedóra 5 cor., Keller hotelier în Hunedóra 2 cor., total 359 cor. Primescă marinimoșii donatori cele mai ferbinți mulțumiri. Bunul Dumnezeu se le răsplătescă marinimosa faptă creștină! În numele comunei bisericești gr.-or. rom. din Deva. Deva, 21 August 1902. *George Romanul* protopresbiter.

Speranțe perdute. Nu de mult se vestia din Petersburg că în familia țarului se aștepta un mare eveniment, pe care supușii țarului încă l' așteptau cu mare interes, în speranța că barem acum vor căpăta moștenitoriu (cei patru copii născuți până acum sunt fete). O întâmplare nenorocită a spulberat însă toate aceste speranțe. Soția țarului a — lăpădat. Unele rapoarte spun că a născut înainte de vreme, făt nedesvoltat, pe când altele susțin a ști, că a născut la timp, dar' făt mort, și încă fecioraș. — Ori-care din aceste versiuni fie adevărată, faptul e, că speranțele familiei țarului și ale țerii în privința sosirii moștenitorului, de astă-dată nu li-s'au realizat.

O propunere salutară. Cetim în București, că la ministerul de război de acolo se studiază propunerea făcută, ca pe viitor Casa de economie și împrumuturi, a militarilor, să poată împrumuta pe ori-care oficer cu suma de bani mai mare de șase ori de cât lea. În acest cas însă vor fi aspru pedepsiți acei oficeri cari fiind împrumutați vor fi reclamați pentru alte datorii neplătite.

Școle de menaj în Germania. La școlile de fete din Germania s'a mai creat o clasă special consacrată științei menajului, care se propune cu totă temeinicia. Fetele absolvente ale celor 7 clase existente trec acum în clasa 8, a menajului, unde vin împărțite în grupe de câte șase, reprezentând o mică familie, în care fie-care elevă își are rolul ei bine determinat. Una face pe sora cea mai mare într-o casă, și trebuie să prepare și să întrețină focul, să țină mașina curată, să pună masa, să pregătească și să împartă alimentele, a doua se ocupă cu materialul necesar pentru prepararea bucatelor, a treia țerguște și ține banii, altele sunt ocupate cu spălatul rufelor, așezarea dulapului bucătăriei, etc. După trecerea unui anumit timp rolurile se schimbă, așa, ca toate elevele să se poată introduce în toate ramurile economiei de casă. Ce practic e neamțul!

Cu inima la drépta. Un fecioraș țeran din Oberlieblich, cu numele Emil Richter, fiind căleat de un biciclu, a murit în urma contuziunilor îndurate. La secționare s'a constatat că răposatul avea invers părțile interne ale trupului: plumăna stângă o avea la drépta, cea dréptă la stânga, inima la drépta etc. Acest rar fenomen fiziologic în limba științifică medicală se numește *situs inversus viscerum*.

De-ale meseriașilor.

(Urmare și fine.)

„Reuniunea meseriașilor din Seliște” a fost fondată la anul 1882 cu scopul de a promova meseriile. Numărul membrilor la finea anului trecut a fost: de sine stătători 46, nu de sine stătători și ajutători câte 6, la olaltă 58. Taca de membru pe an e: de independent 4 cor., de dependent (calfă) și ajutători câte 2 cor. Avea totală a reuniunii a fost de 2560 55 cor., în care sumă sunt cuprinse și 21-12 cor. taze de membru restante (6.26 cor. din anul 1901, ear' 14-86 din ceialaltă ani). Intratele în decursul anului au fost de 332-06 cor., ear' eşitele (întră cari se află și acoperirea deficitului de 7-38 cor. din 1900) de 304.03 cor., a rămas deci un plus de cassă de 28.03 cor. (Date privitoare la activitatea reuniunii și la starea clasei noastre din această localitate, nu avem încă).

„Reuniunea sodalilor români din Cluj”, înființată de 30 de ani, numără, — după raportul seu datat din 28 April, — 50 membri, și anume: 29 fondatori, 20 ordinari și 1 ajutător. Ședințe de ale comitetului s'au ținut 11. Sub îngrijirea reuniunii stau și elevii susținuți de unii binefăcători, — așezați la diferite meserii, — în număr de 45. Binefăcătorii acestor elevi au trimis din anul trecut până la data raportului 1200 cor., din cari comitetul a spesat ca tace de școlă, vestimente și tace de eliberare (drept sodal) 793.56 cor. Afară de cei ajutatori se mai află în Cluj încă 58 elevi, — la olaltă deci 105 elevi români.

Din catalogul măestrilor și sodalilor reese, că acestia sunt 131 la număr: măestri 77 și sodali 54, reprezentând primii 23, cei din urmă 14 ramuri de meserii.

Sodali după branșă, sunt: 2 tipografi (Ioan Lucaci și Ioan Horvat), 1 croitoriu (Vasilie Lucaci), 4 pantofari (Ioan Duma, Mihail Macarie, Ioan Ungăr și Alecsandru Lucaci), 5 ciobotari (Vasilie Macarie, Ioan Olosutean, Grig. Vajos, Vasilie Căntă și Iosif Bulboca), 2 tăbăcari (Ioan Todorean și Ioan Gayril), 3 fauri (Gr. Cuibus, Gregor Lenghel și Vasilie Balint), 2 dulgheri [bărdaș] (Teodor Greța și Gregor Moldovan), 14 zidari (George Tanț, Ștef Erdelyi, Ioan Barcian, Alecsandru Barcian jun., Alecsandru Barcian sen., Iosif Szabó, Georgiu Câmpean, Vasilie Rus Ioan Chiorean, Georgiu Broscioiu, Iosif Cuscan, Iosif Gădălian, Arpad Rus și Iosif Turdean), 1 mäsariu (Gregore Moldovan), 3 lăcătuși (Ioan Turdean, Ioan Mercean și Iosif Pop), 9 văpsitori (Iosif Fekete, Alecsandru Redean, Ștefan Vlădău, Ioan Tanț, Alecsandru Farcaș, Vasilie Crișan, Ioan Burdea, Ioan Rus și Vasilie Anderco), 1 petraru (Ioan Moldovan), 1 tapetariu (Alecsandru Nemeș jun.), 5 jimbleri (Carol Gădălian, Mih. Gădalean, Ioan Iuhas, Alecsandru Dan și Iuliu F. Negruț).

Măestrii sunt: 4 croitori (Alecsandru Borza, Chirilă Chiorean, Nicolae Moldovan și Nicolae Cachi), 9 pantofari (Alecsandru Nemeș, Alecsă Hurducaș, Ioan Suciu, Vasile Săncrăian, Iacob Circa, Alecsandru Budean, Filip Maier, Lazar Crănciovan și Vasile Dolian), 9 ciobotari (Andrei Casian, Mihail Mera, Iosif Mihu, Traian Botezan, Petru Oltean, Simeon Bonțidean, Alecsandru Ciula, Demetriu Lucaci și Ilie Perșa), 2 fauri (Teodor Cuibus și Samuil Olosutea), 4 rotari (Gregore Borza, Ioan Lăpușan, I. Curtean și Ioan Tanțău), 8 dulgheri (Petru Maja, Ioan Pop, Vasile Turc, Ioan Meșter, Aurel Stanciu, Teodor Silaghi, Alecsandru Bucșa și David Pinte), 3 butnari (Ștefan Pop, Demetriu Dan și Iosif Holom), 5 mäsari (Ioan Moisa, Ștefan Molnar, Ștefan Pop, Petru Muntea și Ioan Moldovan), 3 olari-cuptorari (George Carabian, Gavriil Carabian și Georgiu Sevan), 2 petrari (Ioan Nagy și Alecsandru Nagy), 4 pardositori (Constantin Nasta, Iosif Crișan, Ioan Pop și Andrei Ianchi), 1 cortariu (Iuliu Muste), 1 hornariu (George Morosan), 3 măcelari (Georgiu Milociu, N. Schiopoiă și Dănilă Căpușan), 1 jimbler (Nicolau Petroviciu), 2 morari (Ioan Marincea, e și arëndatoriul morii orășenesci, Nicolae Oltean, e și arëndatorul morii plebaniei), 5 speceristi de beuturi (Emanuil Munzat, Nicolae Barb, Vasile Vința, Georgiu Lucaci și Vasilie Radna), 1 fântânariu (Ioan Rodnie), 5 birjeri (Iosif Fekete, Trifan Fekete, Vasilie Burdea, Georgiu Balog și Ioan Bota), 2 zidari (Ștefan Ilea și

Alecsandru Gelan), 1 cafegiu (Moldovan, „Grand Hotel”), 1 ospătariu (Teodor Nicoră), 1 manipulant de vin (Mateiu Ursuliac).

Reuniunile, cari până acum nu ne-au trimis rapoarte, sunt rugate să grăbescă cu trimiterea lor, pentru-ca să le avem până în Octombrie, când cu prilegiul expoziției ce se va arangia de Reuniunea sodalilor români din Sibiu, *probabil ne vom întruni în a doua conferență a noastră*.

În acele localități însă, în cari reuniuni de ale noastre nu există încă, dar' în cari meseriașii nostri se află în număr mai mare, ar fi consult dacă vre-un bărbat cu dragoste față de cauza noastră ar lua acest angajament asuprași și ar compune un astfel de raport.

Sibiu, în 28 August n. 1902.

I. Apolzan
notariul Reun. sod. rom.
din Sibiu.

FELIURIMI

Suvițe de păr ale omenilor celebri. În curând se va ține la Paris un târg ciudat, în care se vor vinde suvițe de păr de al omenilor celebri. Prețul cel mai mare îl au suvițele Papilor de la Roma. Celebră este o suviță a împăratului Napoleon I, care a fost ascunsă de camierul seu Constant. Această suviță e prețuită cu 100 de lei. Întră scriitori prețurile cele mai mari le au suvițele lui Victor Hugo, Alfred Musset, lord Byron și Schiller.

Repararea coronei engleze. Din Londra se anunță că corôna regală engleză se află acum în mâinile giuvaergului Curții pentru a fi reparată, din cauză că atunci când regele Edward VII. s'a urcat în trăsura de gală, după încoronarea sa în catedrala Westminster, a isbit-o de partea de sus a trăsorii și a deteriorat-o. Corôna a fost pusă într-o trăsura închisă și dusă sub o escortă de cavalerie la giuvaergul Curții. Valôrea ei e de 21 milioane de franci.

Cum sunt pedepsiți în Mandjuria cărțașii? Ziarele rusești spun că nu de mult guvernatorul districtului Cheilunsauc din Mandjuria (provincie chineză sub „protektorat” rusec) a trimis *fundutun*-ului (capitanului poliției) următoarea poruncă: Toți cei cari jôcă cărți au să fie pedepsiți cu 25 bâte și două luni de zile să poarte atârnată de gât o tăbliță cu inscripția că au fost pedepsiți pentru joc de cărți. Proprietarii de localuri pentru joc de cărți prima-dată au să fie pedepsiți cu 25 bâte și trei luni de zile au să poarte atârnată de gât tăblița. Ear' dacă vor fi prinși că jôcă cărți ampoliații, acestia au să fie dimiși din slujbă, după-ce li-s'a aplicat și lor pedepsa de 25 bâte, și au să poarte și ei tăblița. Toți cei cari tolerează în casa lor jocul de cărți, ori jôcă și ei înșiși, căpătă o sută de bâte și pe timp de trei ani vor fi ecasilați în alt oraș. În cas de recidivă capătă de nou o sută de bâte și vor fi ecasilați în depărtare de 300 li (1 li = 533 metri). De-nunțătorii cărțașilor și organele polițiale, cari prind în flagrant vr'o companie de cărțași, capătă premii

Posta redacțiunei.

I. M. inv. în B. 1. Planul orelor contemplat de d-ta nu e acomodat treburilor noastre, dar' nu correspunde nici cerințelor pedagogice. Supune-l spre discuție în conferențele învățătoresci, ceea-ce s'a făcut în conferențele inv. din cercul Sibiului. 2. Un inv. definitiv are să-și primescă salariul întreg; un inv. calificat, sau abs. de ped. dar' provisor este îndreptățit la salar din ziua când a intrat în funcțiune pe întreg anul, ear' unui inv. tolerat îi compete salar numai pe timpul când servește.

I. S. paroch în Bl. În cauza D-Văstre Vă va da răspuns meritoric Ven. Cons. archidicesan.

Pentru condolențele primite, atât verbal cât și telegrafice și în scris, de la rudeni, prietini și cunoscuți, din incidentul trecerii la cele eterne a scumpei noastre soție, mamă, sôcră și bunică

Ana Hodoșiu n. Gheaja,

cum și tuturor participanților la actual trist al înmormântării, le aducem și pe calea acesta mulțumirile noastre sincere!

Iclandul-mare, la 21 August 1902.

Jalnica familie Hodoșiu.

Nr. 56—1902.

[167] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Lunca** din protopresbiteratul Lupșa se descrie concurs cu termen de 20 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele arătate în cota B. pentru dotațiunea preoților de la stat.

Concurenții vor avea să-și așternă petițiunile în termenul deschis, instruite conform legilor în vigoare, oficiului protopresbiterial al tractului Lupșei, având a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sâmbătă în comună pentru a cânta respective a celebra și a cuvânta.

Din sedința comitetului parochial ținută în Lunca la 4 August 1902.

Nestor Manciu
adm. par., pres. com. par.

Ioan Vesa
notariu.

Nr. 668—1902.

Văduț și aprobat.

Ofenbaia, 8 August 1902.

Vasile Gan
protopresbiter.

Nr. 819—1902

[164] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători de la școlile din comunele: **Călian Măguri, Muntele-rece, Rogojel și Someșfalău**, aparținătoare acestui tract protopresbiterial, — prin această se descrie concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt la fie-care post câte 600 cor., cuartir și lemne de foc.

Concurenții au a-și așternă suplicile lor de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu în termenul sus-indicat.

Cluj, 16 August 1902.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetele parohiale.

Tuliu Roșescu
protopresbiter

Nr. 352/1902.

[163] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători din comunele numite mai jos, protopresbiter. Cobalmului, se descrie prin această concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Bundorf**, salariul anual de 600 cor., parte de la stat, parte de la popor prin repartitie; cuartir, grădina și lemne de foc.

2. **Draos**, salariul anual de 600 cor., parte de la biserică, parte de la popor prin repartitie; cuartir, grădina și lemne de foc.

De la reflectanții la aceste posturi se cere, ca să se prezinte înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sâmbătă la biserică unde au concurat, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, și pentru luarea de informații despre modul de plătire a salariului, de obligații fiind învățătorii să cânte în strună și să instrueze elevii în cântări.

Concurenții au a-și așternă suplicile lor, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial, până la termenul sus-indicat.

Cobalm, în 16 August 1892.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Cobalmului în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Nicolau D. Mircea
protopresbiter

Nr. 354/1902

[166] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători din comunele numite mai jos, protopresbiteratul Hunedorei, se descrie prin această concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Alun** cu filia **Bunila**, cu salariu anual de 600 cor. din repartitie în popor, cuartir și lemnele trebuincioase.

2. **Lelese** cu filia **Sohodol**, cu salariu de 600 cor. repartit în popor, cuartir și lemnele trebuincioase.

3. **Nădăștia-superioară**, cu salariu de 600 cor. repartit în popor și pentru cuartir 16 cor. de.

4. **Ruda** cu filiile **Plop, Poenița-Voinei și Vălariu**: învățătoriu ambulant, cu salariu de 600 cor. din repartitie în popor și cuartir.

De la reflectanții la aceste posturi se cere, ca să se prezinte înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sâmbătă la biserică unde au concurat, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic și pentru luarea de informații despre modul de plătire a salariului, de obligații fiind învățătorii să cânte în strună și să instrueze și școlarii în cântări.

Concurenții au a-și așternă suplicile lor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial până la termenul sus-indicat.

Ila, la 18 August 1902.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Hunedorei, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Avram P. Pecurariu
protopresbiter

Nr. 398/1902.

[160] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățătoriu din **Toplița română** protopresbiteratul Reghinului se publică concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful român”.

a. Emolumentele împreună cu acest post sunt: 600 cor. plătită în rate lunare decursive de câte 50 cor. din alodiu comunal, 80 cor. pentru ținerea în curățenie a școlii, cuartir în natură și lemne de focărit.

b. De la concurent se cere a fi absolvent de IV. clase gimnaziale, diplomă de învățătoriu de la Consistoriul Arhidieceșan din Sibiu și diplomă de examenul din limba magiară.

Învățătoriu ales va fi obligat în fie-care duminică și sâmbătă a ține strună la utrenie, liturgie și vecerne, ear' aceia cari vor dovedi că sunt apti a instrui și un cor pentru biserică, vor fi preferați, ear' în cas de nu s'ar afla un atare concurent se întru-nescă condițiunile de mai sus, oficiul protopresbiterial, și rezervă dreptul de a institui și pe anul următoriu postul de învățătoriu în mod provisoriu.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și înainta suplicile lor la subserisul oficiu în termenul indicat instruite conform legii în vigoare.

Reginul-săseșc la 8 August 1902.

Oficiul protopresbiterial al Reghinului în conțelegere cu comitetul parochial din Toplița-română.

Galacteon Pagan
protopresbiter.

Nr. 347/1902.

[159] 3—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei **Mihăleni** se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu postul de paroh sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea dotațiunii preoțesci de la stat.

Concurenții au a-și așternă suplicile instruite în ordine, subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis și după prealabilă încunoștințare a protopresbiterului se pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective celebra și a cuvânta.

Brad, la 1 August 1902.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Zaranului în conțelegere cu comitetul parochial.

Vasiliu Damian
protopresbiter

Instrucție temeinică

în toate lucrurile femeiesci, cusături de albituri și desemnuri practice pentru croit, pregătiri de haine după moda cea mai nouă se predă la dorință afară de limba germană, și în limba română și magiară în

Școala de lucru Maria și Hermina Lurz

(Strada Măcelarilor 6 parter.)

NB. Domnișore se primesc și cu înțregă înținerea. [162] 3—3

Octoich

ce se zice ele-nesc paraclitic. Acum în-tăia-ora dat la tipariu în zilele prea înălțatului împărat al Austriei și Apostolicescului Craiu **Francisc Intăiu**. Cu Blagoslovenia Exelenției Sale Preasfintitului Domn **Stefan Stratimirovici** Archi-Episcopul și Mitropolitul Bisericii Răsăritului din Carlov, îndreptat fiind prin osărdia Preasfintitului Episcop al Argeșului **Kyriu Kyr Iosif**. — Acest Octoich-mare, de format folio, este tipărit cu litere cirile „la Buda în Craiesca Typografie a Ouni-versității din Peșta la anul 1811” și costă nelegat 12 cor., legat 18 cor. — Se poate procura de la **Librăria tipografiei archidieceșane, Sibiu**.

Nr. 369/902.

[161] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei **Blășeni Cris** se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu postul de paroh sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea dotațiunii preoțesci de la stat.

Concurenții au a-și așternă suplicile instruite în ordine subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis și după prealabilă încunoștințare a protopresbiterului se pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a celebra, și a cuvânta.

Brad la 12 August 1902.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Zaranului în conțelegere cu comitetul parochial.

Vasiliu Damian
protopresbiter.

Dr. Miron E. Cristea
archidiacon.

Cuvântare
ocasională

la demolarea bisericii din Sibiu-cetate.

Prețul 40 fil.

Cuvântare
contra

beției.

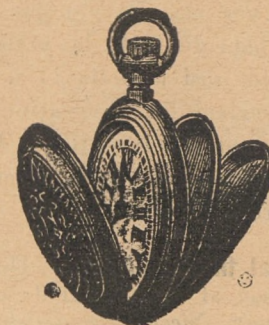
Prețul 30 fil.

Porto costă 6 fil. Se pot procura de la

Librăria archidieceșană.

Important pentru fie-care om.

Desăcere totală cu prețul cel mai puțin, numai cu 2-295 o garnitură admirabilă din 14 bucati prețioase, ju-variceale etc.

Important
pentru
fiecare om!

1 orologiu de busunariu, anker remontoir de nickel (la dorință argintat) cu capace gravate frumos, regulator precis, 3 ani garanție și cutie.

1 Lanț elegant panțerat, suflat sau nickelat dimpreună cu acățător sistem parisian.

1 ac de cravată aurit cu imitație de Briliante.

1 pereche nasturi pentru manșete auriti marca „Garanție”.

1 garnitură nasturi auriti (botoni) pentru gu-leri și pepturi, constând din 5 bucăți.

1 pereche cercei de argint veritabil oficios gradați.

1 inel de aur cu piatră elegantă.

1 oglindă de busunar în cutie.

Acestea 14 prețioase și admirabile obiecte dimpreună cu orologiul remontoir anker se predau numai cu 2 fl. 95 cr. prin rambursare sau prin trimiterea înainte a sumei la firma: **Brüder Kurviz**, casă de esport, **Krakau Stradom 17 (Oestr.)**

Neconvenind a le returna în 8 zile primind banii înapoi fără ca cumpărătorul să fie cu ceva prescurtat. — Cataloge bogat ilustrate cu tot felul de juvariceale, se trimit gratis și franco. [62] 15—15

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret!

vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, înțituri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa pozei de mâncare, răceală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influență, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii cari prețuiesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” de-oare-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja iefinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi.

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi [128] 12—52 de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espedite din centru și locul de vânzare pentru țără și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V. colțul strada Kálmán.

La **Librăria Tipografiei archidieceșane din Sibiu** se află de vânzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Înaltpreasfântiei Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de toate zilele. — Polunoșnița Sâmbetei. — Rânduella Utreniei — Ciasul dintăiu, al doilea și al șeselea. — Rânduella Obedniței. — Ciasul al nouălea. — Rânduella Vecerniei. — Pavecernița cea mică și cea mare. — Slușba sfintei cuminăcături. — Cinstitul Paracelis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicienele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduella Sinacsariului. — Bogorodicienele troparelor ce se cântă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacsariul pe toate lunile. — Pășchălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Pășchăliei și folosirea acelor. — Însemnarea cum se cetesc Evangeliile Voscesnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincia Duminecă din Postul mare, preste toți ani.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat 2 cor., legat în pânză 2 cor. 40 fil., legat în piele roșie cu copcii 4 cor.